

SV

SV

SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 31.3.2010
KOM(2010)125 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

Tredje övervakningsrapporten om omstruktureringen av stålindustrin i Bulgarien

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

Tredje övervakningsrapporten om omstruktureringen av stålindustrin i Bulgarien

1. INLEDNING

I protokoll 2¹ till Europaavtalet godkände Europeiska unionen övergångsåtgärder avseende omstruktureringstöd, så att Bulgarien skulle kunna fullfölja omstruktureringen inom stålindustrin. Bulgarien tilläts bevilja statligt stöd för omstrukturering förutsatt att

- stödet ledde till att de företag som erhöll stöd, efter omstruktureringen kunde överleva under normala marknadsvillkor,
- stödbeloppet och intensiteten strängt begränsades till det absolut nödvändiga för att återskapa företagets konkurrenskraft, och att stödet gradvis sänktes,
- omstruktureringsprogrammet var förbundet med en allmän rationalisering och minskning av produktionskapaciteten i Bulgarien.

Den ursprungliga omstrukturingsperioden skulle löpa till slutet av 2006. Bulgarien meddelade emellertid att man inte skulle klara att uppfylla kraven enligt protokoll nr 2 inom ramen för det nationella omstrukturingsprogrammet och den enskilda affärsplanen. Före anslutningen till EU lämnade Bulgarien därför in en ändring av sitt omstrukturingsprogram respektive sin affärsplan och begärde förlängd omstrukturingsperiod. Genom associationsrådets EU-Bulgarien beslut nr 3/2006 av den 29 december 2006² ändrades protokoll nr 2 så att omstrukturingsperioden förlängdes till utgången av 2008 och övervaknings- och rapporteringsskyldighet fastställdes för kommissionen. Det enda företag som omfattades av det förlängda omstrukturingsprogrammet var Kremikovtzi AD.

Kommissionen har antagit sina två övervakningsrapporter för åren 2006³ och 2007⁴.

2. ÖVERVAKNINGSRISULTAT

Denna tredje och sista övervakningsrapport kompletterar de tidigare kommissionsrapporterna och innehåller en bedömning av uppnådda resultat vid utgången av 2008, det sista omstrukturingsåret. Kommissionen har redan i tidigare rapporter konstaterat brister när det gäller uppfyllandet av protokollets omstrukturingsmål rörande lönsamhet, tekniska investeringar, miljöinvesteringar, försäljning, kostnadsminskning och produktivitet. De bulgariska myndigheterna har sedan dess underrättat kommissionen om att genomförandet av affärsplanen för Kremikovtzi AD avbröts den 6 augusti 2008 efter att domstolen i Sofia hade förklarat företaget insolvent och inlett ett konkursförfarande. Företagets transaktioner övervakas för närvarande av en konkursförvaltare som utsetts av domstolen.

---

¹ EUT L 358, 31.12.1994, s. 3-222.

² EU-BG 1908/06 — <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/06/st01/st01908-re01.en06.pdf>.

³ KOM(2008) 511.

⁴ KOM(2009) 146.

2.1 Övervakning av de centrala omstruktureringsmålen

Statligt stöd

I associationsrådets beslut nr 3/2006 fastställs det högsta belopp som kan beviljas Kremikovtzi AD i form av statligt stöd och förbud mot att bevilja statligt stöd till något annat företag inom stålindustrin. Det högsta statliga stöd som kunde beviljas Kremikovtzi AD uppgick till 432,6 miljoner BGN. Eftersom en del av stödet för omstrukturering av sysselsättningen aldrig utnyttjades av företaget, och den delen därför inte betalades ut, uppgick det belopp statligt stöd som faktiskt betalades ut till 431,1 miljoner BGN.

Under 2008 beviljades inget ytterligare statligt stöd vare sig till Kremikovtzi AD eller till någon annan stålproducent i Bulgarien.

Kapacitetsminskning

För att jämna ut för den konkurrensfördel som uppstod genom det statliga stödet krävdes att Kremikovtzi AD slutgiltigt stängde ett trådvalsverk med en kapacitet på 500 000 ton slutprodukter. Övervakningen har visat att trådvalsverket stängdes i enlighet med relevant EU-lagstiftning⁵, i slutet av omstruktureringsperioden.

Lönsamhet

Vid omstruktureringsperiodens utgång i slutet av 2008 förväntades Kremikovtzi AD ha uppnått långsiktig lönsamhet⁶. Redan i mitten av 2008 hade företagets situation förvärrats till en sådan grad att det inte längre kunde betala av sina skulder, och konkursförfarande inleddes. Enligt kommissionens regler för statligt stöd är ett insolvent företag inte lönsamt. Konstaterandet av företagets insolvens får ytterligare belägg i företagets finansiella resultat. De ekonomiska uppgifter som presenterats av företaget kan inte betraktas som en riktig beskrivning av situationen, eftersom förtydliganden saknas för en rad betydande faktorer och revisorerna vägrat att avge ett yttrande om Kremikovtzis icke konsoliderade redovisningar för 2006, 2007 och 2008. Det framgår dock av de oreviderade räkenskaperna att det finansiella resultatet för 2008 var negativt, vilket innebär att företaget inte hade fullgjort de lönsamhetsåtaganden som ingick i dess affärsplan. Resultaten på -33,1 % när det gäller förhållandet riktmärket EBITDA/omsättning (mål 13,5 %) och -107,1 % när det gäller förhållandet riktmärket EBIT/omsättning (mål: 1,5 %) var ännu sämre än för 2007. Det främsta skälet till denna situation var ett likviditetsunderskott till följd av att företagsägarna inte hade skjutit till något kapital i form av "egna medel" enligt överenskommelsen i den enskilda affärsplanen. Likviditetsunderskottet inverkade bland annat negativt på råvaruleverantörernas kreditvillkor, och företaget fick betala högre råvarupriser (till detta kom prisökningarna på den internationella stålmarknaden). Senare under 2008 köpte företaget inte in några råvaror på världsmarknaden utan ägnade sig främst åt byteshandel (på grund av fortsatta likviditetsproblem), dvs. man ingick avtal om att leverera slutprodukter i utbyte mot råvaror. De ökade priserna för råvaror fick därför

⁵ Beslut 3010/91/EKSG, EGT L 286, 16.10.1991, s. 20.

⁶ EUT C 244, 1.10.2004, s. 2.

Lönsamhet innebär att ett företag når varaktig vinst vid slutet av omstruktureringsperioden. Enligt väletablerad praxis anser kommissionen att företagen bör nå - en rimlig rörelsemarginal: dvs. rörelseresultat före räntor, skatter och avskrivningar, av omsättningen på minst 10 % för icke-integrerade stålföretag och på minst 13,5 % för integrerade stålverk, och - en lägst avkastning, dvs. intäkter före ränta och skatt, som är minst 1,5 % av omsättningen.

begränsade effekter på företagets lönsamhet, eftersom de faktiska inköspriserna inte påverkades av de globala marknadssvängningarna utan snarare var avhängiga Kremikovtzi AD:s driftsförutsättningar.

Samtidigt påverkades lönsamheten negativt av företagets strategi att begära förskottsbetalningar från kunder i utbyte mot lägre försäljningspriser. Här inriktade sig företaget på återförsäljare snarare än slutanvändare, trots de lägre marginalerna. Villkoren i dessa handelsavtal ledde till att företaget uppnådde försäljningspriser som var lägre än de genomsnittliga marknadspriserna.

Kostnadsminskningar

Ett ytterligare bidrag till likviditetsunderskottet var att man misslyckades med att genomföra de moderniseringsinvesteringar som krävdes för att göra företaget konkurrenskraftigt, särskilt i stålproduktionens flytande fas, då det är särskilt viktigt att ha modern teknisk utrustning. Inom vissa områden som energi- och materialförbrukning kunde de nödvändiga kostnadsminskningarna på lång sikt endast uppnås genom sådana moderniseringsinvesteringar som fastställts i den enskilda affärsplanen. Under perioden 2006–2008 utgjorde investeringar av denna typ dock 43 % av målet enligt affärsplanen. År 2008 uppgick de genomförda tekniska investeringarna allt som allt till endast 1,7 % av de mål som fastställts i affärsplanen för det året.

Ett annat skäl till misslyckandet med att dra ned på kostnaderna för att nå lönsamhet var det låga kapacitetsutnyttjandet under 2008 (stålproduktion — 30 %, halvfabrikat och helfabrikat — 20 %), vilket fick till följd att Kremikovtzi AD inte klarade att minska sin förbrukning av hjälpmaterial och råvaror.

Under perioden 2006–2008 uppgick miljöskyddsinvesteringarna endast till 23 % av målet enligt affärsplanen.

Produktivitet och sysselsättning

Under 2008 sysselsatte Kremikovtzi AD 5190 personer, vilket var 8 % lägre än affärsplanens mål för det året. Produktiviteten ökade dock inte jämfört med 2007 på grund av de låga produktionsvolymerna. Även under första halvåret 2008, före krisen, utgjorde produktionen 20 % av målet enligt affärsplanen. I slutet av omstruktureringsperioden nådde produktiviteten 26 % av målet enligt affärsplanen (mindre än 20 % av den internationella normen) och endast 13 % av den genomsnittliga produktivitet som uppnåtts av andra bulgariska stålföretag. Detta fick en negativ inverkan på effektiviteten och på företagets affärsresultat.

2.2 Miljöskydd

Bulgarien hade anhållit om en övergångsperiod för tillämpningen av direktivet om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (IPPC-direktivet)⁷. Genom undantag skulle Kremikovtzi senast den 30 oktober 2007 ha fått ett helt samordnat tillstånd innehållande en bindande tidtabell för att senast den 31 december 2011 nå fullständig överensstämmelse. I april 2007 presenterade EMEPA sitt beslut om att inte bevilja Kremikovtzi AD ett samordnat tillstånd. I maj 2007 lämnade företaget in en ny ansökan. På grund av insolvensförklaringen har förfarandet inte avslutats.

---

⁷ Rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996, EGT 257, 10.10.1996, s. 26.

3. SLUTSATSER

Redan i slutet av den inledande omstruktureringsperioden 2006 hade Kremikovtzi misslyckats med att uppnå sina omstruktureringsmål. Företaget fick sin omstruktureringsperiod förlängd med två år, något som endast sker i mycket exceptionella fall. Situationen förbättrades emellertid inte under denna tid och resulterade slutligen i att företaget gick i konkurs.

Kommissionen anser att en omfattande ansträngning från företaget och dess ägares sida är ett huvudvillkor för att omstruktureringsstöd ska kunna beviljas. Företaget måste därför kunna komplettera det offentliga ekonomiska stödet med egna medel. Det investeringsbelopp i egna medel som affärsplanen för Kremikovtzi grundade sig på har inte framskaffats. Det främsta skälet att företaget inte klarade att nå lönsamhet var att det saknades kapital för investering i modernisering och driftskapital.

Kommissionen betonar att denna utveckling inte berodde på finanskrisen. Redan under första halvåret 2008 och under 2007 drevs flera av företagens anläggningar med en kapacitet som låg under affärsplanens mål, främst på grund av bristen på driftskapital. Samma skäl hindrade genomförandet av investeringsprogrammet. Under första halvåret 2008 präglades driftsresultaten av en allvarlig försäljningsnedgång, kombinerat med ständigt försämrade driftsförhållanden, vilket ledde till förluster. Båda lönsamhetsriktmärkena, EBIT och EBITDA, var redan negativa. Situationen kan därför inte förklaras av den internationella krisen, eftersom företagsvillkoren redan började försämrats 2007 som var ett år av exceptionell tillväxt för stålmarknaden. Vidare inleddes konkursförfarandet i augusti 2008, före finanskrisen i september 2008.

Mot bakgrund av detta drar kommissionen slutsatsen att bestämmelserna i protokoll 2 till Europaavtalet⁸ och associationsrådets EU-Bulgarien beslut 3/2006 av den 29 december 2006⁹ om ändring av nämnda protokoll, endast iaktogs med avseende på det omstruktureringsstöd som beviljades samt avseende nettokapacitetsminskningen. Kommissionen noterar dock att riktmärkena för omstrukturering (lönsamhet, produktivitet och kostnadsminskning) inte uppnåddes och att resultatet låg långt under de fastställda målen.

Kommissionen drar slutsatsen att omstruktureringsprogrammet och affärsplanen inte genomfördes fullt ut och att de därför inte uppfyller kraven i protokoll 2.

Som rättsliga följd av att stödmottagaren misslyckats med att uppnå omstruktureringsmålen har Bulgarien åtagit sig att begära återbetalning av stödet enligt överenskommelsen i protokollets artikel 3 tredje stycket i dess lydelse enligt artikel 1 i associationsrådets EU-Bulgarien beslut 3/2006 av den 20 december 2006 om ändring av protokoll 2 till Europaavtalet:

”Om det framgår av övervakningen av omstruktureringsprogrammet och affärsplanerna att de relevanta kraven i protokoll 2 till Europaavtalet inte har uppfyllts eller de viktigaste omstruktureringsåtgärderna, inbegripet samtliga investeringar, inte har genomförts eller att Bulgarien beviljat ytterligare statligt stöd till stålindustrin, särskilt Kremikovtzi AD, under omstruktureringsperioden, skall Bulgarien från mottagaren återta allt sådant statligt stöd som beviljats i strid med dessa villkor före eller efter landets anslutning till Europeiska unionen.”

Den återkravsskyldighet som följer av detta åtagande har erkänts av de bulgariska myndigheter som ansvarar för statligt stöd, och de har inlett återvinningsförfarandet. Betalningskravet har ifrågasatts under konkursförfarandet. Kommissionen har lämnat en detaljerade förklaring av de praktiska och rättsliga konsekvenserna för de bulgariska

---

⁸ EGT L 358, 31.12.1994, s. 3-222.

⁹ EU-BG 1909/06 – Antagande av beslut 3/2006.

myndigheterna. Denna slutliga rapport bekräftar kommissionens ursprungliga bedömning. Kommissionen bör i detta hänseende hållas underrättad om vad som händer i fråga om insolvensförfarandet, särskilt när det gäller kravet på återbetalning av det statliga stödet. Kommissionen kommer att utfärda ett beslut *sui generis* i enlighet med protokollets artikel 3 andra stycket i dess lydelse enligt artikel 1 i associationsrådets EU-Bulgarien beslut 3/2006 av den 29 december 2006 om ändring av protokoll 2 till Europaavtalet, där följande föreskrivs:
”Europeiska kommissionen skall avgöra om omstruktureringsprogrammet och affärsplanerna är förenliga med kraven i artikel 9.4 i protokoll 2 till Europaavtalet.”